

Standpunt innemen rond sluikstort

IN HET KORT

Met deze lesactiviteit laat je leerlingen een mening vormen over sluikstort en deze mening al dan niet bijsturen op basis van nieuwe informatie.

DOELGROEP

3^e graad secundair onderwijs

DUUR

50 minuten

LESDOELEN

- De leerlingen verkennen hun gevoel m.b.t. sluikstort.
- De leerlingen kunnen een standpunt innemen m.b.t. sluikstort.
- De leerlingen kunnen hun standpunt m.b.t. sluikstort onderbouwen met argumenten.
- De leerlingen durven hun standpunt m.b.t. sluikstort veranderen.

MATERIAAL

- Een bord of flap
- Links en korte inhoud fragmenten over sluikstort (bijlage 1)
- Stellingen of uitspraken m.b.t. sluikstort (bijlage 2)
- Post-its
- Een koord

VOORAF

- Kies de elementen uit de les die passen bij jouw leerlingen en die aansluiten bij voorgaande en geplande lessen.
- Kies één of enkele van de probleem-fragmenten over sluikstort om te tonen als prikkel.
- Kies een of enkele stellingen (bijlage 2) uit die passen bij (de voorkennis van) de leerlingen en noteer of hang ze aan het begin van de les op het bord of op een flap. De stellingen hebben afhankelijk van de moeilijkheidsgraad 1, 2 of 3 sterretjes. Je kan de stellingen ook herformuleren of zelf enkele stellingen bedenken. Formuleer elke stelling steeds helder en ondubbelzinnig, vermijd vage woorden zoals 'soms' en 'misschien' en vermijd een argument in de stelling.
- Schrijf onder elke stelling aan weerszijden van het bord of de flap 'akkoord' en 'niet akkoord' en verbind de uitersten door een koord horizontaal op het bord of de flap te hangen.
- Kies het vergelijking-fragment over festivaltenten of de oplossing-fragmenten over sluikstort om te tonen nadat de leerlingen een eerste keer stellingen hebben ingenomen.

LESVERLOOP

1. PRIKKEL

10 min

Toon één of enkele van de fragmenten over sluikstort uit Wie Wat Weekend of Pano (bijlage 1). Bespreek klassikaal hoe de leerlingen zich voelen na het bekijken van de fragmenten.

Ben je verrast door het gedrag van mensen die sluikstorten? Waarom (niet)?

Ben je zelf ooit al geconfronteerd met sluikstort? Zo ja, op welke manier en in welke context?

Begrijp je mensen die sluikstorten? Waarom wel of niet?

Nu je weet wat er allemaal onder 'sluikstort' valt, heb je zelf ooit al (per ongeluk) gesluikstort?

Denkvraag

Mogelijk antwoord

2. KERN

2.1 AKKOORDKOORD DEEL 1

10 min

Gebruik de werkvorm *Akkoordkoord* (© Djapo)¹ om de leerlingen te laten nadenken over hun mening. Daag hen uit om hun mening te beargumenteren en die te durven veranderen.

Verdeel post-its over de leerlingen, hang de geselecteerde stelling(en) (bijlage 2) op het bord en lees ze voor. De leerlingen schrijven op de post-it hun initialen en een argument waarom ze akkoord of niet akkoord gaan met de stelling. Hun argument bestaat steeds uit een korte verklaring waarom ze akkoord of niet akkoord gaan en een voorbeeld uit hun eigen leefwereld of een vorige les om dit aan te tonen.

De leerlingen hangen de post-it op een plaats op het koord tussen 'akkoord' en 'niet akkoord', naargelang hun mening. Bespreek de plaats van de post-its op het koord klassikaal en laat de leerlingen hun mening beargumenteren. Laat alles hangen tot het einde van de les of de duur van het project.

2.2 FESTIVAL TENTEN EN SLAAPZAKKEN

15 min

Toon daarna de Journaal-reportage over de recyclage van achtergelaten festivaltenten en slaapzakken door afvalverwerkingsbedrijf Van Gansewinkel op Het Archief voor Onderwijs.

Peil bij leerlingen naar hoe zij zich voelen na het bekijken van deze reportage en wat ze hiervan vinden.

Waarom laten festivalgangers spullen achter op festivalterreinen, denk je? Begrijp je die keuze? Waarom wel of niet?

Omdat veel kampeerspullen niet kwalitatief zijn en snel kapot gaan.

Omdat veel kampeerspullen goedkoop zijn.

Omdat festivalgangers soms geen zorg dragen voor hun eigen en andermans spullen.

Omdat festivalgangers op het einde van een festival vaak moe zijn en hun al dan niet kapotte spullen niet willen meesleuren naar huis.

¹ De werkvorm *Akkoordkoord* komt uit de methode *Filosoferen* van Djapo. Tijdens werkvormen – die de weg naar het filosofisch gesprek plaveien – verkennen de leerlingen hun gedachten, ideeën en meningen. De gedachten en de ideeën, maar ook het denkproces van de leerlingen, verrijken het filosofisch gesprek dat eruit volgt. *Filosoferen* is een denkvaardigheid die je kan inzetten om het kritisch vermogen aan te scherpen en actieve burgerzin op te roepen. Het houdt in dat je concepten en waarden onderzoekt tijdens een filosofisch gesprek. Meer weten over filosoferen? www.djapo.be.

Wat gebeurt er met de achtergelaten spullen op de festivalterreinen?
Wat zou beter kunnen?

De producenten van kampeerspullen maken alleen nog kwalitatievere en duurdere kampeermaterialen.
De producenten van kampeerspullen voorzien een inzamelpremie voor kapotte spullen.
De festivalorganisatoren voorzien inzamelpunten op het festivalterrein.

Maak de vergelijking met het Pano-fragment over sluikstort. Een festivalterrein is geen openbaar domein. Strikt gesproken is dit dus geen sluikstort, want de organisator van het festival staat zelf in voor de opruim van het terrein. Toch zijn er veel gelijkenissen te vinden.

Heb je zelf ooit al bewust (grote) spullen achtergelaten op een op plaats die niet van jou is?
Is er een verschil tussen de achtergelaten tenten en slaapzakken en het sluikstort dat we in het Pano-fragment zagen? Zo ja, wat zijn volgens jou de verschillen?
Zijn er ook gelijkenissen? Zo ja, waarin lijkt het gedrag van deze festivalgangers op dat van sluikstorters?

Moe/lui
Ver verplaatsen naar
inzamelpunt/recyclagepark

Kan je je daarin herkennen? Waarom wel of niet?

DIFFERENTIATIE

Je kan naast of in de plaats van dit fragment ook fragmenten 3 en 4 uit de Pano-reportage tonen. Zo worden de leerlingen eerst geconfronteerd met het probleem, maar nog niet met de meest voor de hand liggende oplossing: vergroening.

2.3 AKKOORDKOORD DEEL 2

5 min

Neem het Akkoordkoord er weer bij.
De leerlingen mogen hun post-it nu van plaats veranderen als ze willen. Zo kunnen ze hun mening bevestigen of wijzigen.

3. SLOT

3.1 REFLECTIE

10 min

Sluit de activiteit af door klassikaal te reflecteren over het denkproces en eventuele wijzigingen in standpunten bij de leerlingen. Overloop kort de stappen die de leerlingen doorlopen hebben en peil naar hun bevindingen met betrekking tot het al dan niet wijzigen van meningen.

Wie heeft zijn mening (niet) gewijzigd? Waarom?
Is het moeilijk om van mening te veranderen? Waarom?
Wat heb je nodig om je mening te vormen?

Leg uit dat het belangrijk is om je eerste standpunt los te (durven) laten. Je visie op de wereld kan veranderen op basis van nieuwe informatie. Daardoor kunnen ook je meningen veranderen.

We hebben een standpunt ingenomen en dit op basis van nieuwe informatie veranderd. Hoe voelde dat? Tot welke inzichten zijn we daardoor gekomen?

DIFFERENTIATIE

Je kan het *Akkoordkoord* ook inzetten om de leerlingen een standpunt te laten innemen aan het begin van een andere lesactiviteit of zelfs bij de start van een project, en hun mening te laten herzien aan het einde van de lesactiviteit of het project.

YouTube filmpjes

YouTube-filmpje 'Wie Wat Weekend' aflevering 2

4:20

Kurt, GAS-vaststeller in Hasselt, wordt gevolgd door een cameraploeg tijdens zijn werkdag en wordt geconfronteerd met verschillende vormen van sluikstort.

YouTube-filmpje 'Wie Wat Weekend' aflevering 6

4:00

Bernard, vaststeller van de gemeenschapswacht in Gent, wordt gevolgd door een cameraploeg tijdens zijn werkdag en wordt geconfronteerd met verschillende vormen van sluikstort.

Fragmenten Het Archief voor Onderwijs

Op online beeldbank [Het Archief voor Onderwijs van meemoo](#) vind je een uitgebreide verzameling van beeldmateriaal uit onze archieven, op maat van de leerplandoelen en eindtermen in het onderwijs en [geselecteerd voor dit lespakket](#). Als leerkracht kan je zelf gratis een account aanmaken. Je leest er alles over op [deze pagina](#).

Pano-reportage sluikstort fragment 1 (bewakingscamerbeelden en cijfers)

07:28-08:20

00:52

Dit fragment uit de Pano-reportage over sluikstort in Brussel toont bewakingsbeelden waarop te zien is hoe mensen sluikstorten. Soms worden hele bestelwagens uitgeladen op straat of sluikstorten ouders samen met hun kinderen. Brussel is niet de enige grootstad met een sluikstortprobleem. Cijfers illustreren dat ook in Antwerpen en Amsterdam vaak meldingen gemaakt worden van zwerfvuil en sluikstort.

Pano-reportage sluikstort fragment 2 (timelapse)

05:47-06:27

00:40

In dit fragment uit de Pano-reportage over sluikstort in Brussel toont inwoner Florian een boom voor zijn huis waar elke dag gesluikstort wordt. Een timelapse toont hoe het afval dagelijks weer ophoopt rond de boom.

Pano-reportage sluikstort fragment 3 (vergroening)

27:12-27:31

00:19

In dit fragment uit de Pano-reportage over sluikstort in Brussel vergroenen de reportagemakers het perkje rond een boom waar elke dag gesluikstort wordt in een poging om het sluikstort te verminderen.

Pano-reportage sluikstort fragment 4 (eigenaarschap)

36:05-36:33

00:28

In dit fragment uit de Pano-reportage over sluikstort in Brussel zien we het resultaat van de vergroening van het perkje rond een boom waar elke dag gesluikstort werd.

Journaal-fragment afvalverwerking festivaltenten (vergelijking leefwereld leerlingen)

02:07

In dit Journaal-fragment leggen medewerkers van afvalverwerkingsbedrijf Van Gansewinkel uit hoe ze de handen vol hebben met het verwerken van tenten die festivalgangers op de campings van Tomorrowland achterlieten. Ze tonen ook het sorteeren en recyclageproces van de tenten en de slaapzakken.

BIJLAGE 2

Moeilijkheidsgraad 1

De inrichting van de omgeving heeft geen impact op het voorkomen van sluikestort.

Je kan sluikestort alleen ontmoedigen met (hoge) geldboetes.

De geldboetes voor sluikestort moeten zo hoog mogelijk zijn.

Hoe hoger de geldboetes voor sluikestort, hoe minder mensen sluikestorten.

Om sluikestort te verminderen, zijn er meer vuilnisbakken nodig.

De overheid moet sluikestort laten liggen.

Vuilniszakken en bezoeken aan het recyclagepark moeten gratis zijn.

De overheid moet groot huisvuil gratis aan de deur ophalen.

Fabrikanten moeten zelf instaan voor de inzameling van hun oude verkochte producten.

Fabrikanten moeten een waarborg vragen voor grote, niet recycleerbare producten.

Moeilijkheidsgraad 2

Wie betraft is op sluikestort moet betalen voor de opruimkosten.

Wie betraft is op sluikestort moet zelf het afval naar het recyclagepark brengen.

Wie betraft is op sluikestort moet als gemeenschapsdienst een dag meedraaien met een opruimploeg.

Wie betraft is op sluikestort moet een verplichte opleiding rond sorteren en respect volgen.

Handelaars die betraft zijn op sluikestort mogen geen producten meer aankopen of verkopen.

Moeilijkheidsgraad 3

Sluikstort is een gevolg van armoede.

Wie sluikstort, maakt geen deel uit van de gemeenschap.

Mensen die sluikstorten zijn lui.

Mensen die sluikstorten plegen ook (sneller) andere criminele feiten.

COLOFON

Redactie:
Bram Speleman

Vormgeving:
mortierbrigade

© 2024 / Djapo

Djapo vzw
Ortolanenstraat 6
3010 Kessel-Lo
0460 95 71 01
info@djapo.be
www.djapo.be

Coverfoto © Mooimakers

Foto colofon © Ellen
van den Bussche voor
Mooimakers

Deze lesactiviteit kwam tot stand in opdracht
van en in samenwerking met **Mooimakers**.

 www.mooimakers.be

 facebook.com/mooimakers.be

 instagram.com/demooimakers

 linkedin.com/company/mooimakers

djapo

Vlaanderen
verbeelding werkt